

PÉNZÜGYI STAT WARS

Dr. Kovács Péter, a Gazdaságtudományi Kar dékánhelyettese a 2000-es évek eleje óta végez társadalmi és gazdasági kutatásokat, foglalkozik statisztikával. A Takarékoság Hete kapcsán kerestük meg, de arról is kaptunk információt, hogy mennyire jártasak a pénzügyekben a magyar vállalkozók, valamint megtudtuk, milyen lottózással kapcsolatos történeteket oszt meg a hallgatókkal a statisztikatanár.

Hogyan jött az ötlet a Takarékoság Hete megszervezésével kapcsolatban?

A kezdeményezés előzménye a Központi Statisztikai Hivatal felvetésére egy statisztikai verseny szervezése volt, amely köré egy teljes, a takarékoság jegyében zajló hetet szerettünk volna megszervezni, mivel október utolsó munkanapja minden évben a Takarékoság Világnapja. A program megvalósításában a GTK mellett a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) Szegedi Főosztálya, a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (CSMKIK), akikkel régóta nagyon szoros az együttműködésünk, valamint az Erste Bank és az Árkád Szeged is részt vett.

Az alapkonceptió egy tematikus hét kidolgozása volt, különböző célcsoportok megszólításával, hozzákapcsolva mindehhez a gazdasági válságokat és azok hatásait.

A hétfői napra összehívtunk egy a válságokat taglaló kerekasztal-beszélgetést, amelyre országos és nemzetközi szaktekin-télyeket sikerült meghívunk. A keddi napon kollégáimmal

A VÁLLALKOZÓI KOMPETENCIA ÉS A VÁLLALKOZÓI PÉNZÜGYI KULTÚRA FELMÉRÉS EREDMÉNYEIT OSZTOTTUK MEG A RÉGIÓ VÁLLALKOZÓIVAL, szerdán pedig a középiskolásoké volt a főszerep a **„STAT WARS II.” ORSZÁGOS KÖZÉPISKOLAI STATISZTIKAI VERSENYEN,** az Árkád Áruházban. A hetet a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara székházában zártuk a **„VÁLLALKOZNI A VÁLSÁG IDEJE ALATT ÉS AZT KÖVETŐEN” CÍMŰ ELŐADÁSSOROZATTAL.**

A TAKARÉKOSSÁG HETÉRE ÖSSZEHÍVOTT KEREKASZTAL BESZÉLGETÉS RÉSZTVEVŐI:

KOVÁCS LEVENTE, A MAGYAR BANKSZÖVETSÉG FŐTITKÁRA,

KOVÁCS ÁRPÁD, A KÖLTSÉGVETÉSI TANÁCS ELNÖKE,

SZAPÁRY GYÖRGY, VOLT JEGYBANKELNÖK, VOLT WASHINGTONI NAGYKÖVET,

SÁNDOR GYÖRGY, A KSH ELNÖKI TANÁCSADÓJA,

KRISÁN LÁSZLÓ, A KAVOSZ VÁLLALKOZÁSFEJLESZTÉSI ZRT. VEZÉRIGAZGATÓJA ÉS

HÁRY TIBOR, A BAPTITSA SZERETETSZOLGÁLAT KÉPVISELETÉBEN

Milyen eredmények születtek a vállalkozói pénzügyi kultúrával folytatott kutatás kapcsán?

A karon nagy hagyománya van a pénzügyi kultúra és a vállalkozói kompetencia vizsgálatának is. Az én területem mások mellett a pénzügyi kultúra vizsgálata. 2011-ben az Enconventio Kerekasztal Közhasznú Egyesület kezdeményezésére kezdtük el vizsgálni a **KÖZÉPISKOLÁSOK PÉNZÜGYI KULTÚRÁJÁT.** Minden évben több mint 10.000 gyerek vesz részt a tesztkitöltésben és fejlesztési programokban, így már nagyon sok tapasztalatot szereztünk.

Vállalkozók pénzügyi kultúráját 2014-ben elemeztük először az Dél-Alföld területére koncentrálva, idén ősszel pedig országos szinten vizsgáldtunk a pénzügyi kultúrával kapcsolatosan. Ez a vizsgálat annyiban egyedi, hogy létezik az egyén pénzügyi

kultúrája, de szervezet esetében ezt nehezen lehet definiálni, tehát ez a vizsgálat egy újfajta kezdeményezés volt a részünkről. Az egyik érdekesség, amit kiemelnék egy sztenderd kérdéssel kapcsolatos a pénzügyi kultúrát érintő vizsgálatoknál. **HA VAN EGY MEGTAKARÍTÁSOM, AMI 1% SZÁZALÉK KAMATOT HOZ, DE 2% AZ INFLÁCIÓ, AKKOR TÖBB VAGY KEVESEBB MEGTAKARÍTÁSOM MARAD? ERRE A KÉRDÉSRE NEMZETKÖZI ÁTLAGBAN A VÁLASZADÓK 75%-A TUD HELYESEN VÁLASZOLNI. A VÁLLALKOZÓI MINTA A DÉL-ALFÖLDÖN ÉS ORSZÁGOS ESETBEN IS 80-82%-OS HELYES VÁLASZADÁSI ARÁNYT HOZOTT,** ami legalább magasabb az átlagnál. A középiskolások 50-55%-a, a megkérdezett egyetemisták 65%-a tudja a helyes választ, amihez képest a 80-82% megint csak jó eredmény, viszont ha azt nézem, hogy a valóságban tevékenykedő vállalkozókról beszélünk, akkor érezzük, hogy van hová fejlődni.

Érdekes eredmény született azzal a kérdéssel kapcsolatban is: **HA ISMERŐSÉNEK AJÁNLOHATNA EGY OLYAN ÁLLÁST, AMI ALACSONYABB BEVÉTELT AD, DE BIZTOS ÉS STABIL VAGY EGY VÁLLALKOZÓI FORMÁT, AMI NAGYOBB KOCKÁZATTAL JÁR, NEM STABIL, DE TÖBBET LEHET VELE KERESNI, AKKOR MELYIKET AJÁNLANÁ INKÁBB?** A felmérés alapján az egyéni vállalkozók csupán 25%-a, a társas vállalkozóknak pedig a 42%-a ajánlaná jó szívvel a vállalkozói létformát, ami egy igen meglepő tapasztalat volt.

Milyen pénzügyi kultúrával vagy egyéb kutatással kapcsolatos más érdekességet emelne még ki?

Például, amikor arról kérdeztük a középiskolásokat, hogy szerintük miben van válság idején a gazdaság: recesszióban, szecesszióban, inflációban, vagy stagnálásban, akkor meglepő módon a leggyakrabban az inflációt jelölték meg a diákok (60%). **CSUPÁN MINDEN ÖTÖDIK VÁLASZADÓ KAPCSOLTA ÖSSZE A GAZDASÁGI VÁLSÁGOT A RECESSZIÓ KIFEJEZÉSSEL.** Érdekes volt, hogy a diákok 10 százaléka szerint ilyenkor a gazdaság szecesszióban van.

Jellemzők-e a piac részéről érkező gazdasági kutatásokkal kapcsolatos megkeresések?

Igen, érkeznek az ország több területéről. Végeztünk már elemzéseket többek között például közlekedési vállalatoknak, ingatlanokkal, élelmiszer-előállítással, közüzemi szolgáltatással foglalkozó cégeknek is, de említhetnék nemzetközi vállalatokat is.

HALLGATÓI KÖRÖKBEN SZENVEDÉLYES LOTTÓZÓ HÍRÉBEN ÁLL.

Egy kollégával szoktunk együtt lottózni, illetve pályázni lottósorsoló élő adásokban való részvételre, amiben már 8-10 alkalommal volt részem. Él szoktam mesélni a hallgatóknak példaként azt a nevezetes alkalmat - egy skandináv lottósorsolást - amikor élő adásban sikerült elejtenem a golyót, majd utána szaladni. Ezután a sorsolás után még egy évvel is volt olyan rendezvény, ahol leállítottak, hogy megkérdezzék, én voltam-e, aki elejtettem a golyót a lottósorsoláson.

Egy statisztikában jártas kutatónak van-e kifejlesztett módszere a lottózásra?

Ki kell tölteni egy szelvényt. Egyébként nincs. Véletlen számokkal játszunk. Ki lehet persze számolni, hogy mekkora a valószínűsége, hogy valakinek telitalálatosa legyen a lottón, de minden a véletlen múlik a sorsoláskor.

Ha már szerencsejáték, van egy kutatásunk Tessényi Judittal, a Szerencsejáték Zrt. területi igazgatójával, ami most például a Kékfényben is szerepelt. Rabok börtönbe kerülése előtti szerencsejáték függőségét vizsgáltuk. Amíg a felnőtt társadalom körében 1-2% a szerencsejáték függők és 10 százalék a veszélyeztetettek aránya, addig a börtönpopulációnál nagyságrendileg egyharmad a szerencsejáték függők aránya. A magyar rabok egyébként hozzák a nemzetközi sztenderdet, tehát ugyanez az arány jellemző az ausztrál vagy az amerikai rabokra is.